ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **R. A.**, alias: R. A., zastoupena opatrovníkem JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem se sídlem Mánesova 1175/48, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje**, se sídlem Karla Hynka Máchy 1266, Sokolov, **za účasti** osob zúčastněných na řízení: **I) M. A.**, alias: M. A., **II) nezl. Z. A.**, alias: nezl. Z. A., oba zastoupeni opatrovníkem JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem se sídlem Mánesova 1175/48, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně a osob zúčastněných na řízení I) a II) proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 8. 2022, č. j. 33 A 14/2022-57,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 8. 2022, č. j. 33 A 14/2022-57, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí žalované ze dne 13. 7. 2022, č. j. KRPK-56368-39/ČJ-2022-190022, **se zrušuje.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Odměna ustanoveného opatrovníka JUDr. Maroše Matiaška, LL.M., **se určuje** částkou 9 365,40 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 13. 7. 2022, č. j. KRPK-56368-39/ČJ-2022-190022, byla žalobkyně podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále

jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěna za účelem správního vyhoštění a zároveň jí byla podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena doba trvání zajištění na 60 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. ode dne 29. 6. 2022.

II.

[2] Žalobkyně podala proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který ji zamítl rozsudkem ze dne 2. 8. 2022, č. j. 33 A 14/2022-57.

[3] Krajský soud konstatoval, že žalovaná dostatečně srozumitelně, logicky a věcně přiléhavě dovodila existenci nebezpečí, že by žalobkyně mohla mařit správní vyhoštění, což je důvodem pro zajištění. Žalobkyně byla součástí větší skupiny cizinců, kteří nelegálně cestovali napříč Evropou, popřela vlastnictví nalezeného tureckého pasu, který i podle policejní expertizy odpovídá její osobě, jako cíl své cesty uvedla Německo, nesouhlasila s návratem do Turecka i s vyrozuměním zastupitelského úřadu Turecka. Krajský soud dále zpochybnil obavu žalobkyně z vyhoštění z důvodu hrozící újmy, neboť pokud by tomu tak bylo, domáhala by se udělení mezinárodní ochrany již na území prvního členského státu EU. Žalobkyně nerespektovala právní řád České republiky, a proto existovaly důvodné obavy, že žalobkyně nebude spolupracovat s českými správními orgány. S ohledem na uvedené nebylo možné použít mírnější opatření ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců. Pro zajištění tedy existovaly zákonné důvody a žalovaná při stanovení jeho doby nepřekročila meze správního uvážení, přičemž své závěry řádně odůvodnila.

[4] Ohledně pobytu nezletilého dítěte v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová krajský soud uvedl, že žalovaná jej formálně nezajistila. Bylo vůlí jeho rodičů, aby s nimi setrval. Žalovaná pobyt nezletilého v zajišťovacím zařízení zohlednila tak, že jeho rodiče zajistila v zařízení nejvhodnějším pro rodiny. Podle krajského soudu nelze přistoupit k takovému výkladu, který by znamenal, že osoby nelegálně pobývající na území České republiky s úmyslem vstoupit nelegálně na území dalších států nepodléhají žádným omezením pohybu, pakliže s nimi cestuje dítě. K podmínkám zajištění nezletilého krajský soud doplnil, že tento prožil dosavadní život z nemalé části na útěku s rodiči, během čehož nemohlo dojít k uspokojování jeho základních potřeb, jako je výživa, zdraví a pocit bezpečí. Jinými slovy, krajský soud je toho názoru, že si malé dítě ve srovnání s životními podmínkami, které zažilo během náročné cesty napříč státy Středního východu a Evropy, v zajišťovacím zařízení výrazně polepšilo, a proto je jeho pobyt v něm zákonný.

[5] K námitce stran potenciální státní příslušnosti žalobkyně k Sýrii krajský soud uvedl, že má na základě argumentace žalované v napadeném rozhodnutí a ve vyjádření k podané žalobě, jakož i na základě podkladů sesbíraných v průběhu správního řízení za jistou příslušnost žalobkyně k Turecku. Dokládá ji turecký cestovní pas, který patří žalobkyni nejen podle odborného vyjádření, ale již zběžným pohledem.

III.

[6] Žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení I) a II) [dále jen „stěžovatelé“, či „stěžovatelka a) a stěžovatelé b) a c)“] podaly proti rozsudku krajského soudu společnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[7] Stěžovatelé své námitky rozdělili do tří okruhů. Předně nesouhlasili s posouzením krajského soudu ohledně pobytu nezletilého stěžovatele c) v zajišťovacím zařízení. Krajský soud se vůbec nevypořádal s žalobními námitkami odkazujícími na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ohledně podmínek, které musí být v případě detence nezletilých dětí splněny. Krajský soud nezohlednil konkrétní okolnosti případu stěžovatelů, zejména pak vybavení, organizační opatření a uspořádání zajišťovacího zařízení, či dobu zajištění v délce 60 dnů, která zcela odporuje standardům vyplývajícím například z rozsudku *M. H. proti Chorvatsku.* Krajský soud svůj závěr navíc opřel o zcela nepodstatné skutečnosti, jako jsou podmínky, ve kterých se nezletilé dítě nacházelo v průběhu náročného útěku. V důsledku takto chápané ochrany lidských práv by mohlo být ospravedlnitelné jejich porušování pouze na základě sociální situace dotčených osob. Tím by však nepřípustně docházelo k relativizaci práv jednotlivců a rovněž k porušení principu rovnosti.

[8] Podle stěžovatelů rovněž existovaly důvody, kvůli kterým měla žalovaná přistoupit k použití méně omezující alternativy. Tyto důvody krajský soud vůbec nevzal v úvahu. Stěžovatelé měli být umístěni do pobytového zařízení pro cizince s tím, že jejich spolupráce s úřady by byla zajištěna jednak povinností podrobit se pobytové kontrole a jednak povinností složit finanční záruku. Omezení osobní svobody v podobě zajištění je až posledním možným prostředkem v případě, že k jiným mírnějším opatřením nelze přistoupit, což však nebyl případ stěžovatelů. Krajský soud nezohlednil ani to, že se stěžovatelé nacházejí ve zvlášť zranitelném postavení, a to právě z důvodu velmi nízkého věku jednoho z nich.

[9] Stěžovatelé konečně namítali i to, že krajský soud dostatečně nezohlednil velmi pravděpodobnou variantu, že stěžovatelé náleží ke skupině syrských válečných uprchlíků, takže by vzhledem k bezpečnostní situaci v Sýrii nebylo možné provést účel zajištění, tedy vyhoštění. Krajský soud příslušnost stěžovatelů k Turecku opřel o skutečnost, že tito disponovali tureckými pasy. Proti jejich turecké státní příslušnosti však stojí mimo jiné fakt, že hovoří pouze arabsky a turecky vůbec nerozumí.

[10] Na základě výše uvedeného proto stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[11] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se ztotožňuje s napadeným rozsudkem krajského soudu, odkázala na své vyjádření k žalobě a na odůvodnění napadeného rozsudku a navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[12] Nejvyšší správní soud předesílá, že si je vědom toho, že rozsudkem zdejšího soudu ze dne 27. 10. 2022, č. j. 1 Azs 203/2022-59, byl zrušen rozsudek krajského soudu ze dne

29. 7. 2022, č. j. 17 A 17/2022-59, ve znění opravného usnesení ze dne 2. 9. 2022, č. j. 17 A 17/2022-71, a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. V dané věci bylo předmětem soudního přezkumu rozhodnutí žalované ze dne 13. 7. 2022, č. j. KRPK-56366-44/ČJ-2022-190022, o zajištění stěžovatele b), který je manželem stěžovatelky a). Důvodem zrušení byla nezákonnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť rozsudek krajského soudu byl vadně vyhlášen a v jeho písemném vyhotovení zcela chyběla výroková část. Tyto vady přitom nebylo možné zhojit vydáním opravného usnesení, tedy postupem podle § 54 odst. 4 s. ř. s. V nyní posuzovaném případě byla však situace odlišná. Žalobou napadený rozsudek sice rovněž nebyl vyhlášen v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 38/2018, ale na rozdíl od výše uvedené věci bylo účastníkům řízení doručeno písemné vyhotovení rozsudku, které obsahovalo všechny zákonné náležitosti. V procesním postupu krajského soudu tak nelze shledat vadu, která by měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[13] Jelikož se kasační stížnost týká věci, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. posuzoval, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, a je proto přijatelná.

[14] Institut nepřijatelnosti a s ním související „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ Nejvyšší správní soud vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se tedy může jednat, jestliže se kasační stížnost týká a) právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soud; b) právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; c) jestliže existuje potřeba učinit judikaturní odklon; nebo d) jestliže lze v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledat zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost je přijatelná na základě posledně uvedeného důvodu.

[15] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Stěžovatelé předem namítli, že žalovaná měla přistoupit k použití méně omezující alternativy a že měli být umístěni do pobytového zařízení pro cizince s tím, že jejich spolupráce s úřady by byla zajištěna jednak povinností podrobit se pobytové kontrole a jednak povinností složit finanční záruku.

[18] Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, uložení zvláštních opatření namísto zajištění je možné jen tehdy, pokud cizinec bude schopen plnit z toho plynoucí povinnosti a nezavdá svým jednáním důvod k obavě, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen či zmařen výkon daného rozhodnutí (v tomto případě správní vyhoštění do Turecka). Stěžovatelé přitom sami svým jednáním a svými vyjádřeními popírali účinnost uložení jakéhokoliv zvláštního opatření, které by umožnilo jejich volnější pohyb, neboť ze spisového materiálu se podává, že zničili své cestovní doklady s úmyslem skrývat svou totožnost, opakovaně uváděli nepravdivé údaje o své totožnosti

a jasně vyjadřovali úmysl pokračovat ve své cestě do Německa, kde mají údajně širší rodinu. Právě to je přitom důvodem, pro nějž nebylo možné přistoupit k uložení mírnějších opatření. Žalovaná pak ve svém rozhodnutí pro dokreslení kontextu rovněž správně poukázala na to, že stěžovatelé překračovali hranice států Evropské unie nepovoleně za pomoci převaděče mimo hraniční přechody, bez víza a bez platného oprávnění k pobytu, že nemají stálé bydliště na území České republiky a nemají ani prostředky k pobytu na území a k vycestování z území členských států Evropské unie. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54, *„u cizinců, kteří postupují obdobně jako stěžovatelé (stanoví si cílovou zemi v Evropské unii, do které se snaží dostat nezákonnými způsoby prostřednictvím převaděčů, kterým za umožnění cesty zaplatí předem sjednanou částku, a přechází státní hranice mimo oficiální hraniční přechody), bude vážné nebezpečí útěku zpravidla dáno*.“ Žalovaná v rozhodnutí jasně popsala, co považovala z hlediska vážného nebezpečí útěku za podstatné, a proč nemohlo být využito opatření umožňující volnější pohyb. Nelze než uzavřít, že řádně provedla posouzení nezbytnosti zajištění stěžovatelky a), čímž vyloučila možnost jejího umístění do mírnějšího ubytovacího zařízení. Nemožnost využití zvláštních opatření byla v daném případě plně odůvodněna konkrétními individuálními okolnostmi případu, které žalovaná zcela správně vyhodnotila.

[19] Stěžovatelé dále namítli, že žalovaná i krajský soud ve svých rozhodnutích dostatečně nezohlednily nezletilost stěžovatele c) a nesprávně vyhodnotily dopad rozhodnutí o zajištění stěžovatelky a) do jeho právní sféry.

[20] Žalovaná ve svém rozhodnutí konstatovala, že zajištěním stěžovatelky a) nedošlo k omezení osobní svobody ani práva volného pohybu nezletilého stěžovatele c), neboť tento nebyl zajištěn, ale byl v ZZC Bělá-Jezová toliko ubytován se stěžovatelkou a) v režimu § 140 zákona o pobytu cizinců. Bylo čistě na stěžovatelce a), aby pro nezletilého stěžovatele c) zvážila nejlepší možnou variantu. Pokud faktické okolnosti vedou k závěru, že pobyt dítěte v zařízení s jeho rodiči je v jeho nejlepším zájmu, nejedná se o důsledek přímo vyplývající z rozhodnutí o zajištění stěžovatelky a).

[21] Problematikou zbavení osobní svobody nezletilých cizinců, kteří nebyli formálně zajištěni, ale toliko umístěni do zařízení pro zajištění cizinců se svým (zajištěným) zákonným zástupcem podle § 140 zákona o pobytu cizinců, se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3289/14. Vyslovil, že ačkoli byl rozhodnutím správního orgánu výslovně zajištěn pouze zákonný zástupce (otec), mělo toto rozhodnutí stejné účinky i na jeho nezletilé děti, neboť v jeho důsledku došlo k jejich umístění do ZZC Bělá-Jezová. Jestliže správní orgán neshledal k zajištění rodiče nezletilých dětí žádnou alternativu, neměl tento rodič ve vztahu k pobytovému režimu svých dětí právo volby a nezletilí stěžovatelé byli nuceni sdílet stejný režim jako jejich zajištěný rodič. Došlo tím tedy *de facto* ke zbavení osobní svobody nezletilých dětí. Ústavní soud tak uvedeným nálezem překonal závěr rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2011, č. j. 7 As 103/2011-54, přičemž navazující judikatura zdejšího soudu nález Ústavního soudu plně reflektovala (viz např. rozsudky ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60, ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 167/2018-72, ze dne 30. 5. 2019, č. j. 1 Azs 104/2018-67, či ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 112/2018-83).

[22] Ve světle uvedeného nálezu Ústavního soudu tedy neobstojí závěr žalované aprobovaný krajským soudem, že nezletilý stěžovatel c) nemohl být zbaven osobní svobody, neboť výslovně zajištěna byla pouze stěžovatelka a). Pobytový režim stěžovatele c) byl totiž zásadně determinován tím, jak žalovaná naložila se stěžovatelkou a). Stěžovatelé zjevně usilovali o to, aby nebyli rozděleni s ohledem na jejich společný osud, rodinnou vazbu a absenci jakéhokoliv jiného zázemí na území České republiky. Jestliže se podle žalované nenabízela žádná alternativa zajištění pro stěžovatelku a) a současně žalovaná respektovala jí vyjádřenou vůli zůstat se svým synem, byl nezletilý stěžovatel c) víceméně v podstatě nucen sdílet stejný pobytový režim jako jeho zajištěná matka (i otec). Tím, že se pobytový režim stěžovatele c) zcela odvíjel od situace jeho rodičů, mělo rozhodnutí žalované o zajištění těchto osob stejné účinky i na nezletilého stěžovatele c), který v důsledku tohoto kroku byl umístěn v ZZC Bělá-Jezová. Rozhodnutí o zajištění stěžovatelky a) tak mělo *de facto* za následek zbavení osobní svobody i nezletilého stěžovatele c). Bylo tedy povinností žalované, aby při rozhodování o zajištění stěžovatelky a) zohlednila, že takové rozhodnutí zasahuje rovněž do práv nezletilého stěžovatele c), tedy zhodnotila podmínky realizace zajištění ve vztahu k němu.

[23] Jak správně akcentovali stěžovatelé, na zajištění dětí v imigračním kontextu jsou kladeny ještě přísnější požadavky než u zletilých osob s ohledem na vůdčí princip nejlepšího zájmu dítěte podle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Ta požaduje, aby ke zbavení osobní svobody bylo přistoupeno jako ke krajnímu opatření na nejkratší nutnou dobu. Přítomnost dětí v zařízení pro zajištění cizinců bude v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy jen tehdy, pokud vnitrostátní orgány prokáží, že k tomuto krajnímu řešení přistoupily až poté, co s ohledem na konkrétní individuální okolnosti případu ověřily, že jiné opatření, které méně zasahuje do osobní svobody, není možné přijmout (rozsudek ESLP ve věci *A. B. a ostatní proti Francii*, § 123; rozsudek ve věci *R. K. a ostatní proti Francii*, § 85, a rozsudek ve věci *R. M. a ostatní proti Francii*, § 86). Tento požadavek je obsažen i v čl. 11 přijímací směrnice, na který odkazuje čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III. Podle přijímací směrnice musí dále zajištění nezletilých osob trvat co nejkratší dobu a musí být vyvinuto veškeré úsilí o jejich propuštění a umístění do ubytovacího zařízení vhodného pro nezletilé osoby (viz nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3289/14).

[24] Nejvyšší správní soud poukazuje v této souvislosti na skutečnost, že žalovaná neprovedla řádnou úvahu o tom, že její rozhodnutí zasahuje do právní sféry nezletilého dítěte, tedy nehodnotila podmínky realizace zajištění ve vztahu ke stěžovateli c). Žalovaná se sice touto otázkou zabývala na stranách 5 a 6 svého rozhodnutí, avšak zcela obecně a nedostačujícím způsobem. Žalovaná se při zajištění stěžovatelky a) zjevně nezabývala tím, jaké faktory je třeba hodnotit pro posouzení přípustnosti zajištění a jeho délky podle judikatury ESLP. Z judikatury ESLP týkající se podmínek rodin s nezletilými dětmi v detenci přitom vyplývá, že ke shledání porušení čl. 3 Úmluvy může dojít působením tří faktorů: nízkého věku dětí, délky zajištění a neuzpůsobeného typu zařízení (shodně nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3289/14). ESLP přitom dovodil porušení povinností ze strany členských států Rady Evropy (čl. 3 Úmluvy) zpravidla v případech s velmi malými dětmi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60). Žalovaná však toto hodnocení ve vztahu k nezletilému stěžovateli c), který v rozhodné době měl pouze tři roky, evidentně neprovedla, čímž zatížila své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Bylo proto namístě její rozhodnutí pro tuto důvodně vytýkanou vadu zrušit.

[25] S ohledem na uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil nejen napadený rozsudek, ale i přezkoumávané rozhodnutí žalované s tím, že pro tento postup byly dány důvody již v řízení před krajským soudem.

[26] Nejvyšší správní soud však současně nevyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, č. 2757/2013 Sb. NSS, v němž soud vyslovil, že „*po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí.*“ Jelikož i v této věci Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění, které je prvním úkonem v řízení, neexistuje dále řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno. Proto nebylo možné věc žalované vrátit k dalšímu řízení.

[27] Protože Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a zároveň zrušil i rozhodnutí žalované, rozhodl také o náhradě nákladů řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.).

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelé měli ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. jim tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Ze spisu krajského soudu ani Nejvyššího správního soudu ovšem nevyplývá, že by jim v řízení o kasační stížnosti či v řízení před krajským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. Stěžovatelé neměli náklady se zaplacením soudního poplatku, neboť řízení ve věci rozhodnutí o zajištění cizinců je od placení soudního poplatku osvobozeno podle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Neměli ani náklady spojené s právním zastoupením, neboť v řízení před krajským soudem byli zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s. V řízení o kasační stížnosti jim byl ustanoven opatrovníkem advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Stěžovatelům tak žádnou náhradu nákladů řízení před krajským soudem ani před Nejvyšším správním soudem nelze přiznat. Žalovaná na náhradu nákladů řízení jako neúspěšný účastník nemá právo. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[29] Usnesením ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 Azs 265/2022-49, ustanovil Nejvyšší správní soud stěžovatelům zástupce pro řízení o kasační stížnosti, který se stal současně opatrovníkem stěžovatelů s ohledem na jejich propuštění ze ZZC Bělá-Jezová, po němž

není známo místo jejich pobytu. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za jeden společný úkon právní služby při zastupování tří osob - doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] v celkové výši 7 440 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 ve spojení s § 12 odst. 4 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatelů je plátcem DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšují o částku odpovídající této dani (§ 57 odst. 2 s. ř. s.), tj. o 1 625,40 Kč. Celková částka jeho odměny proto činí 9 365,40 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

[30] V rámci vyčíslení nákladů řízení zástupce stěžovatelů uplatnil i nárok na odměnu za úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Odměnu za tento úkon právní služby Nejvyšší správní soud nepřiznal, a to vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce neprokázal a ani netvrdil, že proběhla první porada s klientem, která je nutnou součástí takového úkonu právní služby [podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu je úkon právní služby vymezen jako: *„první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem“*], srov. např. usnesení zdejšího soudu ze dne 11. 4. 2012, č. j. 6 Azs 8/2012-40, či usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 8. 2011, sp. zn. I. ÚS 1879/10. Lze poznamenat, že v případech, kdy se z objektivních příčin (např. protože je klient neznámého pobytu) nemůže první porada s klientem uskutečnit, lze tuto poradu nahradit jinou přiměřenou aktivitou advokáta (např. studiem spisu). V nynější věci ze soudního spisu však nevyplývá, že ustanovený zástupce učinil jakýkoli úkon, který by mohl nahradit poradu s klientem.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. března 2023

David Hipšr
předseda senátu